

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора коледжу
з навчальної роботи

Олена ПУСТОВА

« 01 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Історія України»
для підготовки фахового молодшого бакалавра
за галуззю знань 12 Інформаційні технології
спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»

Ірпінь – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України» складена на основі програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2023 р.

Розробник

Тетяна ЧОРНА

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії гуманітарно-філологічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Тетяна ЧОРНА

Завідувач навчально-методичного кабінету коледжу

Людмила РОМАНЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Серед дисциплін соціально-гуманітарного циклу у вищих закладах освіти чільне місце посідає курс «Історія України». Вивчення курсу відіграє важливу загальноосвітню, світоглядну, патріотичну, комунікативну роль у підготовці сучасних спеціалістів. Адже історичні знання є однією із складових формування національної культури молоді. Без них неможливе відновлення історичної пам'яті народу; подолання багатьох комплексів національного самоусвідомлення, й зокрема, комплексу меншовартості, провінційності тощо.

Програма складена з урахуванням специфіки навчально-виховного процесу в коледжі на основі програм з історії України старшої школи та програми для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, враховуючи інтеграцію предметів старшої школи в дисципліни освітньо – професійної програми вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Головною метою курсу історії України є:

- Формування компетентностей, які базуються на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню.
- Уміння оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом.
- Накопичення історичних знань, а на їх основі вирішення проблем, які виникають у різних життєвих ситуаціях.
- Розвивати здатність до системного мислення, яке включає індивідуальний досвід участі в навчальному процесі або вміння вчитися.
- Розуміння практично-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.
- Вміння застосовувати історичні знання і набуті уміння для практичної діяльності в суспільстві.
- Виховання у студентів соціальних компетентностей, пов'язаних з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства.
- Виховання патріотизму і вміння жити в багато культурному суспільстві.
- Розвивати здатність студента орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя.
- Навчити оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культури, їх взаємовплив та діалог культур різних народів.
- Підготовка до активного громадського життя в Українській державі.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі

знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність використовувати теоретичні та фундаментальні знання в галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій для вирішення різноманітних проблем.

СК 8. Здатність застосовувати сучасні методи, технології та інструментальні засоби проектування й створення програмних систем та їх супроводження.

Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 1. Аналізувати явища і події соціально-політичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини та встановлювати зв'язок між ними.

РН 9. Застосовувати сучасний інструментарій комп'ютерної графіки та анімації під час вирішення практичних задач професійної діяльності.

Значенням курсу «Історія України» є те, що він сприяє розвитку особистості студентів, формує їх національну самосвідомість, гуманістичну і соціальну культуру, почуття громадянина України, здатного до творчості, до активної участі у вирішенні соціально-політичних і економічних завдань.

Програма хронологічно обіймає період від появи людини на території України до сьогодення; побудований так, щоб студенти, вивчаючи історію, змогли оволодіти навчальним матеріалом вищої школи.

Формами і засобами поточного контролю знань студентів з курсу є поточне опитування, тести, проекти, перевірка рефератів та виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, усне опитування на семінарських заняттях, рубіжна контрольна робота. Підсумковий контроль опанування студентами курсу «Історія України» здійснюється під час екзамену, що проводиться наприкінці семестру.

Критерії оцінювання знань студентів з курсу «Історія України 2»

Рівень досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий (незадовільно)	1	Студент може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку.
	3	Студент відтворює менш як половину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
II. Середній (задовільно)	4	Студент з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою вчителя здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній (добре)	7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання студента є достатньо повними, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими неточностями.
	9	Студент досить добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
IV. Високий (відмінно)	10	Студент має глибокі і міцні знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки. При цьому він може припускатися незначних огріхів в аргументації думки тощо.
	11	Студент на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Студент має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

**Тематичний виклад змісту навчальної дисципліни курсу
«Історія України 2»
для підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності
122 «Комп'ютерні науки»**

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семинари	Сам. роб
1	Вступ. Найдавніша історія України	4	2	1
2	Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь. Галицько-Волинське князівство	4	2	2
3	Українські землі під владою Польщі та Литви (XIV–XVII)	2	2	2
4	Зародження козацтва. Визвольна війна українського народу серед. XVII ст. Утворення козацької держави.	2	2	1
5	Соціально-економічний та політичний розвиток України в др. пол. XVII–XVIII ст.	4	2	2
6	Українські землі під владою Російської та Австрійської імперії у XIX ст.	2	2	2
7	Україна в роки Першої світової війни	2		2
8	Українське національне відродження 1917–1920 рр. Українська СРР в умовах НЕПу (1921–1928 рр.)	4	2	2
9	Українська РСР в умовах радянської модернізації (1928–1939)	2	2	2
10	Західноукраїнські землі в 1921–1939 рр.	2	2	2
11	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	4	2	2
12	Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 – сер. 1950-х рр. Україна в умовах десталінізації (1953–1964 рр.)	2	2	1
13	Україна в період стабілізації радянської системи та загострення її соціально-економічної та політичної кризи (1965–1985 рр.)	2	2	1
14	Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України. Україна в умовах незалежності	4	2	2
	Разом: 90	40	26	24

Тема 1: ВСТУП. НАЙДАВНІША ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

План лекції №1:

1. Курс "Історія України", його мета і завдання.
2. Методологічні засади курсу "Історія України". Джерела та історіографія Історії України. Наукова періодизація історії України.
3. Українські землі в первісну епоху.
4. Неолітична революція та її значення. Трипільська культура.

План лекції №2:

1. Кочові племена на території України.
2. Античні міста – поліси Північного Причорномор'я.
3. Формування класового суспільства у східних слов'ян.
4. Перші державні утворення на території України.

План семінару:

1. Первісна епоха на території України
– характеристика палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту: археологічні культури.
2. Історична доля півдня України:
– характеристика кочових народів, які мешкали в степовій зоні;
– антична колонізація в Північному Причорномор'я.
3. Історія походження та розвитку східних слов'ян.
4. Перші державні об'єднання східних слов'ян.

Питання для самостійної роботи:

1. Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов'янських племен.
2. Праукраїнський етнос.

Теми для рефератів, доповідей

1. Проблеми етногенезу східних слов'ян.
2. Вплив трипільської культури на формування українського етносу.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,2,3,6,7

Додаткові:

1,2

Тема 2: УТВОРЕННЯ І РОЗВИТОК РАННЬОФЕОДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ КИЇВСЬКА РУСЬ. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКЕ КНЯЗІВСТВО

План лекції №1:

1. Утворення Київської Русі. Норманська теорія. Основні етапи розвитку Київської держави.
2. Становлення державності (князування Олега, Ігоря, Ольги, Святослава)
3. Давньоруська держава (князування Володимира Великого та Ярослава Мудрого)

План лекції №2:

1. Причини і етапи феодальної роздробленості Русі.
2. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності.

План семінару:

1. Господарство, суспільний лад та соціальні верстви населення Київської Русі
2. Утвердження християнства у Київській Русі
3. Культура Київської Русі

Питання для самостійної роботи:

1. Золотоординське панування.
2. Соціальний склад населення Київської Русі
3. Господарське життя Київської Русі та Галицько-Волинського князівства

Теми для рефератів та доповідей

1. Роль данини в житті Київської Русі
2. Організація державної влади Київської Русі
3. Внутрішня політика Данила Галицького

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,2,3,6,7

Додаткові:

1,2

Тема 3: УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ ЛИТВИ ТА ПОЛЬЩІ

(XIV – ПЕР.ПОЛ. XVII СТ.)

План лекції :

1. Захоплення українських земель Литовським князівством та шляхетською Польщею.
2. Люблінська унія та її наслідки для українських земель.
3. Причини та джерела появи козацтва.
4. Брестська церковна унія : передумови та наслідки.

План семінару:

1. Культурно-релігійні рухи кінця XVI – пер. пол. XVII ст. П. Могила.
2. Повстання під проводом К.Косинського, С. Наливайка.
3. Козацькі повстання 1620–1630 рр. Причини поразки та наслідки повстань.

Питання для самостійної роботи

1. Піднесення козацтва в другій половині XVI ст.
2. Економічне становище українських земель у XIV – середині XVII ст.

Теми для рефератів, доповідей

1. Боротьба знаті за збереження української державності в XIV–XVI ст.
2. Боротьба проти наступу німецьких лицарів. Грюнвальдська битва
3. Братський рух та його значення.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,2,3,6,7

Додаткові:

1,2

Тема 4: ЗАРОДЖЕННЯ КОЗАЦТВА. ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII СТ. УТВОРЕННЯ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

План лекції:

1. Запорізька Січ – ядро формування козацької державності.
2. Піднесення козацтва в другій половині XVI ст.
3. Причини, характер, рушійні сили та періодизація Визвольної війни під проводом Б.Хмельницького 1648–1657 рр.
4. Формування української козацької державності в ході боротьби. Зовнішня політика Української держави й укладення союзу з Росією.

План семінару:

1. Причини, характер, рушійні сили та етапи Національно-визвольної війни.
2. Роль Б. Хмельницького в розгортанні визвольної війни українського народу. Основні битви.
3. Формування української державності в ході визвольної війни. Внутрішня та зовнішня політика козацької держави.
4. Переяславська угода 1654 р. Березневі статті: умови і правове значення.
5. Наслідки Національно-визвольної війни.

Питання для самостійної роботи

1. Економічна і соціальна політика, Б. Хмельницького.
2. Зовнішньополітична діяльність Б. Хмельницького.

Теми для рефератів, доповідей

1. Формування фінансово-економічної системи в козацькій державі.
2. Березневі статті 1654 р.: зміст, ставлення до них різних верств суспільства і церкви, оцінка в історіографії.
3. Б. Хмельницький — державний, політичний діяч і воєначальник.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,2,3,6,7

Додаткові:

1,2

Тема 5: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В ДР. ПОЛ. XVII-XVIII СТ.

План лекції №1:

1. Політична історія України періоду Руїни.
2. Боротьба за збереження української державності. П. Дорошенко.
3. Наступ російського царизму на автономію Гетьманщини у XVIII ст
4. Гетьманування Івана Мазепи.
5. Перша українська Конституція П. Орлика.

План лекції №2:

1. Тимчасове відновлення гетьманського правління. Кирило Розумовський.
2. Ліквідація Гетьманщини та Запорозької Січі.
3. Гайдамацькі рухи 1730-1760 рр.
4. Коліївщина. Рух опришків.
5. Поділи Речі Посполитої та доля українських земель.

План семінару:

1. Поділ українських земель на Лівобережну і Правобережну Україну.
2. Основні напрями економічної, соціальної, зовнішньо-економічної та культурно-просвітницької діяльності І. Мазепи.
3. Історичне значення Гетьманщини та Запорозької Січі.
4. Посилення національного і соціального гноблення на Правобережжі та в західноукраїнських землях.
5. Культура України XVII — XVIII ст

Питання для самостійної роботи:

1. Розселення козаків на Кубані і Дону
2. Визвольна війна як незавершена буржуазна революція.
3. Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII–XVIII ст.
4. Діяльність 1-ї та 2-ї Малоросійських колегій.

Теми для рефератів, доповідей

1. Кошовий отаман П. Калнишевський.
2. О. Довбуш.
3. Заснування Задунайської Січі

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,2,3,6,7

Додаткові:

1,2

Тема 6: УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ХІХ СТ.

План лекції:

1. Генезис капіталістичних відносин в українських землях в пер. пол. ХІХ ст.
2. Загострення соціально-економічних проблем в Україні. Селянські повстання. І. Кармелюк.
3. Початковий етап національного відродження. Його характеристика.
4. Буржуазні реформи 1860–1870 рр. та розвиток капіталістичних відносин в Україні в др. пол. ХІХ ст. Індустріалізація, урбанізація.
5. Культурно-просвітницький етап національного руху.
6. Суспільно-політичні рухи в українських землях в др. пол. ХІХ ст.

План семінару:

1. Національно-визвольний рух в Наддніпрянській Україні.
2. Національно-визвольний рух в Західній Україні.
3. Характеристика економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австрійської імперій в дореформений період.
4. Імперські реформи та капіталізація економіки України. Особливості економічного розвитку України.

Питання для самостійної роботи:

1. Участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії.
2. Характер політики австрійського уряду щодо українців.

Теми для рефератів, доповідей

1. Взаємовідносини української православної церкви та російської влади в другій половині ХVІІ ст.
2. Удосконалення податкової системи в західноукраїнських землях Австро-Угорської монархії.
3. Взаємовідносини української православної церкви та російської влади в другій половині ХVІІ ст.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,2,3,6,7

Додаткові:

1,2

Тема 7: УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

План лекції:

1. Причини і характер війни. Україна в планах воюючих країн.
2. Ставлення до війни українських партій та громадянських організацій.
3. Основні воєнні дії на території України.

Питання для самостійної роботи:

1. Політика Росії та Австро-Угорщини на західноукраїнських землях.
2. Українські січові стрільці.

Теми для рефератів, доповідей

1. Причини та початок революції 1905–1907 рр. Активізація національного руху під час революції, наслідки революції.
2. Політична реакція. Столипінська реформа в Україні.
3. Створення політичних партій на західноукраїнських землях.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,3,4

Тема 8: УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ 1917-1920 рр. УКРАЇНСЬКА РСР В УМОВАХ НЕПУ (1921-1928 рр.)

Лекція

План лекції №1:

1. Утворення і діяльність Центральної Ради. Харківський з'їзд Рад (грудень 1917 р.) та його політичні наслідки.
2. Жовтнева революція 1917 р. Спроби більшовиків захопити владу в Україні.
3. Політика Гетьманату та уряду Директорії. Утворення ЗУНР.
4. ЗУНР.

План лекції №2:

1. Становлення радянської державності в Україні (кін. 1918–1920 рр.).
2. Червоний терор.
3. Причини НЕПу, суть та особливості її впровадження в Україні.
4. Українізація та її наслідки.

План семінару:

1. Універсали Центральної Ради.
2. Окупація України німецько-австрійськими військами. Державний переворот. Гетьманська держава.
3. Директорія, її внутрішня та зовнішня політика. Радянсько-польська війна.
4. Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР). Акт злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р.
5. Перемога більшовиків в Україні. Уроки і наслідки революції.
6. Юридичне оформлення Союзу РСР. Статус УРСР у складі Радянського союзу.
7. Український національний комунізм. Погляди О. Шумського, М. Скрипника, М. Хвильового.

Питання для самостійної роботи:

1. Більшовицько-польська війна і Україна.
2. Причини поразки української революції. Історичне значення революції.
3. Культурні досягнення та прорахунки на поч. ХХ ст. – 1928 рр.

Теми для рефератів, доповідей

1. Державницька діяльність М.С. Грушевського.
2. Фінансово-економічна система в Українській державі гетьмана П. Скоропадського.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,3,4

Тема 9: УКРАЇНСЬКА РСР В УМОВАХ РАДЯНСЬКОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ (1928-1939 РР.)

Лекція

План лекції:

1. Згортання непу.
2. Сталінська індустріалізація.
3. Суцільна колективізація.
4. Голодомор 1932-1933 рр.
5. Масові репресії.

План семінару:

1. Історична необхідність індустріалізації.
2. Перші п'ятирічки, їх особливості.
3. Колективізація сільського господарства.
4. Голодомор 1932–1933 рр. Його причини та наслідки.

Питання для самостійної роботи:

1. “Закон про п’ять колосків”.
2. Національно-культурна політика державної партії в УРСР 30-х років.
3. Ліквідація УАПЦ.

Теми для рефератів, доповідей

1. Масові репресії та їх жертви.
2. Згортання українізації в кінці 30-х років.
3. Зміни в соціальному складі населення. Глибокі соціальні деформації.
4. Судові процеси над українською інтелігенцією. («Шахтинська справа», «Спілка визволення України»).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,3,4

Тема 10. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 1921-1939 рр.

Лекція

План лекції:

1. Українські землі у складі Польщі.
2. Українські землі у складі Румунії.
3. Українські землі у складі Чехо-Словаччини.

План семінару:

1. Українські політичні партії та організації Західної України у міжвоєнний період.
2. Основні течії національно-визвольного руху.
3. Карпатська Україна.

Питання для самостійної роботи:

1. Особливості політичної боротьби українців за національне та соціальне економічне визволення. Діяльність політичних партій та рухів.
2. Основні тенденції та протиріччя розвитку культури на західноукраїнських землях.

Теми для рефератів, доповідей

1. Радянізація західноукраїнських земель.
2. Початок антикомуністичної боротьби в західноукраїнських землях

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,3,4

Тема 11: УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939-1945 рр.)

План лекції №1:

1. Причини та початок Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. і західноукраїнські землі.
2. Радянізація західноукраїнських земель.
3. Окупація України.
4. Рух Опору на окупованій території.

План лекції №2:

1. Визволення Лівобережної України і Києва – 1943 р.
2. Визволення Правобережної України – 1944 р.
3. Підсумки та уроки Другої світової війни.

План семінару:

1. Початок бойових дій на території України. Оборонні бої.
2. Нацистський окупаційний режим і антинацистський опір в Україні (партизанський рух: підпілля, національно-визвольний рух під проводом ОУН-УПА).
3. Визволення України від нацистських загарбників.
4. Депортація кримських татар.
5. Культура України в роки Другої світової війни.

Питання для самостійної роботи:

1. Радянізація західноукраїнських земель.
2. Колабораціонізм в роки Другої світової війни.
3. Масові депортації.

Теми для рефератів, доповідей

1. Пакт Молотова-Ріббентропа 1939 р: сучасна оцінка.
2. Діяльність ОУН–УПА після Другої світової війни.
3. Україна на завершальному етапі війни (1944–1945 рр.).
4. Втрати України в роки війни.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,3,4

**Тема 12: ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА І РОЗВИТОК УКРАЇНИ
В 1945 – СЕР. 1950-х рр.
УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ (1953–1964 рр)**

План лекції:

1. Підвищення міжнародного статусу України.
2. Соціально-економічні труднощі післявоєнної епохи.
3. Початок десталінізації та проблеми духовного відродження в період хрущовської «відлиги».
4. Пошуки оптимальних шляхів розвитку економіки України в др. пол. 1950-х – на початку 1960-х років.

План семінару:

1. Підвищення міжнародного статусу України.
2. Голод 1946-1947 рр.: причини, наслідки.
3. Хрущовські «надпрограми» та Україна.
4. Культурні досягнення в др. пол. 1950-х – на початку 1960-х років.

Питання для самостійної роботи:

1. Зародження опозиційного руху – дисидентства.
2. Шістдесятники.

Теми для рефератів, доповідей

1. Останні наукові дослідження операції «Вісла».
2. Львівський собор 1946 р.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,5,6

Тема 13: УКРАЇНА В ПЕРІОД СТАБІЛІЗАЦІЇ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА ЗАГОСТРЕННЯ ЇЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ (1965–1985 рр.). ПЕРЕБУДОВА В СРСР.

План лекції:

1. Наростання застійних явищ в суспільно-економічному житті України в 1970-ті роки – пер. пол. 80-х років.
2. Зміни в ідеологічних орієнтирах партійно-радянського керівництва. П.Шелест. В.Щербицький.
3. Особливості дисидентського руху в Україні. Форми діяльності дисидентів.

План семінару:

1. Активізація опозиційного руху в другій половині 60-х років – пер. пол. 80 років. Форми діяльності дисидентів.
2. Активізація національного руху у другій половині 80-х років. Формування національних громадських організацій і об'єднань.
3. Кризові явища в радянській системі.

Питання для самостійної роботи:

1. Косигінська реформа.
2. Українська Гельсінська Спілка.

Теми для рефератів, доповідей

1. Стаття І.Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?».
2. Значення діяльності дисидентів.
3. Соціальна сфера буття суспільства.
4. Розвиток освіти та науки.
5. Наростання дисидентського руху.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,5,6

Тема 14: РОЗПАД РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І ВІДРОДЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ. УКРАЇНА В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

План лекції №1:

1. Особливості політики «перебудови» в Україні.
2. Формування багатопартійної системи. Декларація про державний суверенітет.
3. Спроба державного перевороту в СРСР.
4. Проголошення незалежності України.

План лекції №2:

1. Державотворчі процеси в незалежній Україні.
2. Україна за часів президентства Л.Кравчука
3. Україна за часів президентства Л. Кучми
4. Україна за часів президентства В. Ющенко.
5. Україна за часів президентства В. Януковича.
6. Україна за часів президентства П. Порошенка.
7. Агресія російської федерації проти України.

План семінару:

1. Проголошення незалежності України. Розбудова української державності. Прийняття нової Конституції України.
2. Економічна ситуація в Україні.
3. Суспільно-політичні рухи і політичні партії України в сучасних умовах.
4. Процес європейської інтеграції та проблеми глобалізації України.
5. Президентські вибори 2019р.
6. російсько-українська війна.

Питання для самостійної роботи:

1. Чорнобільська катастрофа та загострення екологічної ситуації в Україні.
2. Розвиток культури в сучасних умовах.

Теми для рефератів, доповідей

1. Становище в соціальній сфері.
2. Стан міжнаціональних відносин.
3. Міжнародні торговельні та економічні зв'язки

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1,4,6,7

Додаткові:

1,2,5,6

Перелік питань до РКР

1. Предмет і завдання курсу «Історія України». Джерела української історії.
2. Місце Трипільської археологічної культури в утвердженні відтворювального господарства на землях України.
3. Охарактеризуйте роль і місце кочових племен (кіммерійці, скіфи, сартмати) в історії України.
4. Охарактеризуйте державне, культурне та господарське життя античних грецьких міст- полісів Північного Причорномор'я.
5. Охарактеризуйте суспільно-політичне становище східнослов'янських племінних союзів на території сучасної України напередодні утворення Київської держави (VIII-IX ст.).
6. Охарактеризуйте роль князів Олега та Ігоря у становленні Давньоруської державності.
7. Княгиня Ольга та її реформи. Зовнішня політика княгині.
8. Посилення військової могутності Київської держави за князя Святослава.
9. Дайте характеристику внутрішній та зовнішній політиці Володимира Великого.
10. Прийняття християнства за Володимира Святославовича. Історичне значення хрещення Русі.
11. Охарактеризуйте державотворчу діяльність Ярослава Мудрого. «Руська правда».
12. Дайте характеристику державотворчій діяльності князя Данила Галицького, визначте його внесок у розвиток Галицько-Волинської держави.
13. Визначте особливості політичного становища українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії 1385 р.
14. Розкрийте сутність та наслідки Люблінської унії 1569 р. та Берестейської унії 1596 р. для українських земель.
15. Розкрийте причини виникнення українського козацтва. Господарська діяльність козаків. Визначте місце козацтва в історії та культурі України.
16. Розкрийте причини Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. Охарактеризуйте гетьмана Богдана Хмельницького як історичну особистість.
17. Охарактеризуйте основні етапи Національно-визвольної війни українського народу 1648-1657 рр.
18. Охарактеризуйте історичне значення Переяславської ради 1654 р. Проаналізуйте зміст та наслідки українсько-російського договору 1654 р.
19. Визначте основні напрямки державної політики гетьмана Івана Виговського. Розкрийте історичне значення Гадяцької угоди 1658 р.
20. Доба Руїни: причини, сутність та наслідки для українських земель.

21. Гетьман Петро Дорошенко в боротьбі за державну незалежність та територіальну цілісність українських земель.

22. Охарактеризуйте роль Запорізької Січі в історичному розвитку українських земель в другій половині XVII ст. Дайте характеристику кошовому отаману Івану Сірку як історичній особистості.

23. Визначте місце і роль гетьмана Івана Мазепи в українському національно-визвольному русі. Наведіть приклади культурно-освітньої політики гетьмана Івана Мазепи. Охарактеризуйте його як історичну особистість.

24. Охарактеризуйте національно-визвольну боротьбу українського народу в другій половині XVIII ст. Розкрийте історичне значення Коліївщини.

25. Розкрийте причини ліквідації Гетьманщини та Запорізької Січі у другій половині XVIII ст.

Терміни до РКР

Неолітична революція, матріархат, колонізація, Трипільська культура, Боспорське царство, Велике переселення народів, Київська Русь, Візантійська імперія, погости, «Руська Правда», фільварок, братства, клейноди, Люблінська унія, Берестейська унія, Запорозька Січ, вертеп, козак, сейм, Конституція.

Перелік питань до ЕКЗАМЕНУ

1. Первіснообщинний лад на території України. Трипільська археологічна культура.
2. Охарактеризуйте державне, культурне та господарське життя кочових племен (кіммерійці, скіфи, сармати) та античних міст-полісів Північного Причорномор'я.
3. Охарактеризуйте роль князів Олега та Ігоря у становленні Давньоруської державності. Княгиня Ольга та її реформи. Зовнішня політика княгині.
4. Охарактеризуйте внутрішню та зовнішню політику князя Володимира Великого. Історичне значення хрещення Русі.
5. Київська Русь за часів Ярослава Мудрого. «Руська правда».
6. Причини політичної роздробленості Київської Русі та її наслідки.
7. Входження українських земель до складу Польщі. Люблінська та Берестейська унії, їх наслідки для українських земель.
8. Причини виникнення українського козацтва, адміністративно-політичний устрій та історичне значення Запорозької Січі. Визначте місце козацтва в історії України.
9. Розкрийте причини та етапи Національно-визвольної війни українського народу 1648–1657 рр. Охарактеризуйте гетьмана Богдана Хмельницького як історичну особистість.
10. Доба Руїни: причини, сутність та наслідки для українського народу і земель.
11. Гетьман Петро Дорошенко в боротьбі за державну незалежність та територіальну цілісність українських земель.
12. Визначте місце і роль гетьмана І. Мазепи в українському національно-визвольному русі. Охарактеризуйте його як історичну особистість.
13. Охарактеризуйте національно-визвольну боротьбу українського народу в другій половині XVIII ст. Розкрийте історичне значення Коліївщини.
14. Розкрийте причини ліквідації Гетьманщини та Запорозької Січі у другій половині XVIII ст.
15. Поділи Польщі. Входження українських земель до складу Австрійської та Російської імперій наприкінці XVIII ст.
16. Кирило-Мефодіївське товариство і його роль в українському національному відродженні. Роль Т.Г. Шевченка в українському національному відродженні.
17. Початок національного відродження в західноукраїнських землях XIX ст. «Руська трійця».
18. Скасування кріпацтва та реформи 60–70 років XIX ст. і соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України.
19. Україна в Першій світовій війні 1914–1918 рр.
20. Українська революція 1917-1918 рр. Діяльність Української Центральної ради.

21. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності 1918–1920 рр.(Гетьманська держава, Директорія, Білогвардійський рух, Отаманщина)
22. Впровадження більшовиками нової економічної політики в Україні у 1922–1928 рр., її суть та наслідки. Етапи входження України до СРСР та її статус у союзі.
23. Радянська модернізація України 1929–1938 рр. Голодомор 1932–1933 рр. та його наслідки.
24. Україна в роки Другої світової війни.
25. Окупаційний режим в Україні у 1941–1944 роках. Течії Руху Опору в Україні та його внесок у перемогу.
26. Відбудова народного господарства України у 1945 – на поч. 50-х рр.
27. Десталінізація в Україні. Україна у період загострення кризи радянської системи середина 60-х – початок 80-х рр. ХХ ст.
28. Розпад СРСР й становлення незалежної України.
29. Внутрішня та зовнішня політика незалежної України (1991-20014 рр.).
30. Україна на сучасному етапі.

ТЕРМІНИ

1. «Воєнний комунізм»
2. «Новий порядок»
3. «Руська правда»
4. Автономія
5. АТО
6. Безвізовий режим
7. Валуєвський циркуляр
8. Велике переселення народів
9. Великий терор
10. Військовий стан
11. Гайдамаки
12. Генеральний Секретаріат
13. Геноцид
14. Голодомор
15. Гетьманщина
16. Гібридна війна
17. Гласність
18. Громадянська війна
19. Декрет
20. Демократія
21. Десталінізація
22. Децентралізація

23. Дисиденти
24. Емський указ
25. Євроінтеграція
26. Закон «Про п'ять колосків»
27. Запорізька Січ
28. Індустріалізація
29. Колективізація
30. Конституція
31. Культ особи
32. Малоросійська колегія
33. Міграція
34. Міжусобні війни
35. Монархія
36. Натуральне господарство
37. Національно-визвольна війна
38. Неолітична революція
39. НЕП
40. Опришки
41. Отаманщина
42. ОУН-УПА
43. Панщина
44. Просвіти
45. Революція
46. Репресії
47. Республіка
48. Референдум
49. Розкуркулення
50. Руїна
51. Рух Опору
52. Світова війна
53. Сепаратизм
54. Суверенітет
55. Томос
56. Універсал
57. Унія
58. Централізація
59. Чорна Рада
60. Шістедесятники

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. — 7 вид, виправл., доповн. — К.: Академвидав, 2018. — 688 с. — (Серія «Альма-матер»).

2. Історія України: підручник (ВНЗ II—IV р. а.) / В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко та ін.; за ред. В.А. Качкана. — 2-е вид. 2018. — 360 с.

3. Палій О. П14 Історія України / Олександр Палій. — 3-тє вид. — Київ: К.І.С., 2017. — 596 с.

4. Мартинюк О. О.М29 Повний курс історії України в тестах / О. О. Мартинюк. — Х.: Вид-во «Ранок», 2014. — 464 с. — (Серія «Енциклопедія тестових завдань»).

5. Субтельний О. Україна: Історія / Пер. з англ. Ю. І. Шевчука; Вст. ст. С. В. Кульчицького. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Либідь, 2016. 720 с.: іл

6. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.— Черкаси: ЧДТУ, 2016. — 644 с

7. Литвин В. Історія України: підручник / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. — К.: Наукова думка, 2013. — 991 с.

Додаткові:

1. Верстюк В., Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. —К., 2015

2. Світлична В.В. Історія України: Навч. посібник для студентів неісторичних спеціальностей вищих закладів України. — 2-те вид., випр. і ДОП. Київ. Каравела. 2018. С. 304.

3. Пометун О.І., Гупан Н.М., Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. 2018;

4. Кульчицький С.В., Власов В.С., Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. 2018;

5. Кульчицький С.В., Лебедева Ю.Т., Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. 2018;

6. Пометун О.І., Гупан Н.М., Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. 2019;

Інтернет – ресурси

1. Історія України. — режим доступу: <http://www.osvitaua.com/newspapers/iug/>

2. Історія України Хронологічна частина. — режим доступу: <http://www.ex.ua/81014854> 3. Книги і підручники з історії України. — режим доступу: <http://history.vn.ua/>